

РАДА ПРОКУРОРІВ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 7-пзп-23

06 вересня 2023 року

місто Київ

Про розгляд повідомлення заступника керівника Тернопільської обласної прокуратури Табаки Юрія Богдановича про загрозу незалежності прокурора

До Ради прокурорів України 06.07.2023 звернувся заступник керівника Тернопільської обласної прокуратури Табака Юрій Богданович з повідомленням про загрозу незалежності прокурора

Інформація про зміст звернення

Табака Ю.Б. повідомив, що у відповідності до наказу керівника Тернопільської обласної прокуратури «Про розподіл обов'язків між керівництвом Тернопільської обласної прокуратури» від 02.12.2022 № 75, він відповідає за стан організації роботи з питань:

1. відділу процесуального керівництва у кримінальних провадженнях слідчих територіального управління Державного бюро розслідувань;
2. відділу нагляду за додержанням законів органом безпеки;
3. відділу нагляду за додержанням законів органами Бюро економічної безпеки;
4. Спеціалізованої екологічної прокуратури;
5. відділу представництва інтересів держави в суді;
6. відділу нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, інших заходів примусового характеру у місцях несовбоди, а також пробачії;
7. відділу забезпечення діяльності у сфері запобігання та протидії корупції;
8. протидії протиправному втручання у господарську та інвестиційну діяльність.

За час мого перебування на посаді мені вдалось притягнути до кримінальної відповідальності цілий ряд високопосадовців області, серед яких також керівники правоохоронних органів, керівники обласних управлінь та їх заступники, керівники підприємств так званої «місцевої еліти».

У зв'язку із активною законною позицією під час розслідування та процесуального керівництва кримінальних проваджень мені регулярно цілий ряд посадовців, керівників правоохоронних органів та так званої «еліти» області погрожують звільненням з посади та органів прокуратури вихваляючись при цьому зв'язками та знайомством із керівництвом Офісу Генерального прокурора.

Відносно нього, на замовлення високопосадовців області, розпочато цілу акцію дискредитації у засобах масової інформації, намагаючись таким чином здійснити на мене вплив.

На замовних сайтах за грошову винагороду поширюють неправдиву інформацію про нього та мою діяльність на посаді прокурора, принижують мене особисто у зв'язку із виконанням мною службових обов'язків, залучають криміналітет області для підготовки на різних платних сайтах петицій щодо звільнення мене зі займаної посади, серед підписантів яких також зазначають прізвище Генерального прокурора.

Керівники окремих правоохоронних органів з метою дискредитувати мене та добитись мого звільнення із посади з регулярністю складають на мене неправдиві довідки, які направляють та показують керівникам правоохоронних органів держави, в тому числі Офісу Генерального прокурора.

У січні місяці 2023 року, у зв'язку із постійним намаганням здійснювати тиск на нього та у зв'язку із постійним переживанням ним за долю своєї сім'ї через це, прямо із робочого місця його каретою швидкої допомоги госпіталізовано до Тернопільської обласної психо-неврологічної лікарні де він протягом майже двох місяців проходив лікування та реабілітацію.

Також, до нього телефонують високопосадовці Національної поліції України та наполегливо «рекомендують» мені не притягувати до кримінальної відповідальності певних працівників поліції в області.

30.08.2023 року, Табака Ю.Б., написавши відповідну заяву, відкликав своє повідомлення до Ради прокурорів України.

Міжнародна практика з питань незалежності прокурорів

Відповідно до висновків Консультативної ради європейських прокурорів (далі - КРСП), поняття «незалежність» означає, що прокурори вільні від незаконного втручання у виконання своїх обов'язків з метою забезпечення повного дотримання та застосування закону і принципу верховенства права, і що вони не піддаються жодному політичному тиску або будь-якому незаконному впливу. Незалежність охоплює не лише прокуратуру в цілому, а і її конкретні органи та окремих прокурорів¹.

З практичної точки зору вищенаведене зводиться до кількох важливих принципів для реалізації такої незалежності²:

- заходи для забезпечення такої незалежності повинні встановлюватися

¹ Див. Висновок 13 (2018) КРСП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, п. 15-16.

² Див. також Справа ССПЛ «Ковеші проти Румунії» (*Kövesi v. Romania*), № 3594/19, п.п.91-93.

- через відповідне національне законодавство подібно до того, що стосується незалежності суддів³;
- тому статус, незалежність, порядок зайняття посад і кар'єра прокурорів, подібно до суддів, повинні чітко встановлюватися законом і ґрунтуватися на прозорих та об'єктивних критеріях⁴;
  - статус прокурорів повинен забезпечувати їхню зовнішню та внутрішню незалежність, бажано із закріпленням у положеннях на найвищому юридичному рівні та із гарантуванням їхнього застосування таким органом як Рада прокурорів, зокрема у питаннях призначення, кар'єри та дисципліни⁵. Особливо важливо забезпечити належне перебування на посаді та відповідні заходи щодо просування по службі, дисципліни та звільнення прокурорів⁶;
  - протягом кар'єри прокурорів, в тому числі при їх підборі та підвищенні, прокурорів потрібно обирати на підставі їхніх умінь, знань та етичних цінностей, вони повинні проходити належну підготовку для незалежного й неупередженого виконання ними своїх функцій з повним дотриманням етичних стандартів⁷;
  - вказівки від органів виконавчої влади щодо конкретних справ взагалі небажані. У цьому контексті потрібно заборонити вказівки про нездійснення кримінального переслідування, а вказівки про здійснення кримінального переслідування повинні суворо регулюватися відповідно до Рекомендації Rec(2000)19⁸;
  - загальні вказівки щодо пріоритетності прокурорської діяльності, оскільки вони впливають із закону, розвитку міжнародного співробітництва або вимог щодо організації служби повинні надаватися відповідно до закону письмово та у цілком прозорий спосіб⁹. Якщо вказівки прокурорам надають їхні керівники в органі прокуратури, то вони повинні бути надані у письмовому вигляді, прозоро та завжди з метою застосування закону, пошуку правди та забезпечення належного відправлення правосуддя, а також з дотриманням прав людини та основоположних свобод¹⁰;
  - статус, винагорода та ставлення до прокурорів, а також надання виділених для органів прокуратури фінансових, людських та інших ресурсів повинні відповідати, як і з ресурсами для суддів, винятковому характеру місії та конкретним обов'язкам прокурорів¹¹;
  - держави-члени повинні захищати прокурорів при виконанні ними своїх

³ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ і.

⁴ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ ііі.

⁵ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ ііі.

⁶ Див. Звіт про європейські стандарти щодо незалежності судової системи: Частина II — Прокуратура, ухвалений Венеціанською комісією на 85-й Пленарній сесії (Венеція, 17-18 грудня 2010 року), п. 18; див. також Висновок 9 (2014) КРЕП про європейські норми та принципи стосовно прокурорів, п. 53.

⁷ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ іі.

⁸ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ іv.

⁹ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, п. 34-35.

¹⁰ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів, п. 40. Рекомендації, розділ vі.

¹¹ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ хі.

- функцій і, за потреби, членів їхніх сімей та засоби до існування¹²;
- якщо держави-члени хочуть закріпити або зберегти статус судового органу за прокурорами у розумінні Європейської конвенції з прав людини, у своїх системах адміністративної та ієрархічної організації вони повинні забезпечити, аби такий статус надавав їм усі гарантії, зокрема ті, що потрібні для незалежності¹³;
  - широка громадськість і зацікавлені особи повинні на вимогу отримувати відповідну інформацію про прокуратуру та її діяльність. Одночасно прокурори повинні відігравати ключову роль у розповсюдженні такої інформації через відповідні канали та згідно із законом, забезпечуючи при цьому дотримання незалежності прокуратури, презумпції невинуватості, потреб розслідування, захисту персональних даних та інших відповідних аспектів¹⁴.
  - при виконанні прокурорами власних функцій вони і, за потреби, члени їхніх сімей та засоби існування повинні бути захищені.

Правові джерела, що підлягають застосуванню, та юридична оцінка встановлених обставин

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про прокуратуру», незалежність прокурора забезпечується, зокрема, порядком здійснення повноважень, визначеним процесуальним та іншими законами, заборонаю незаконного впливу, тиску чи втручання у здійснення повноважень прокурора. Здійснюючи функції прокуратури, прокурор є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску, втручання і керується у своїй діяльності лише Конституцією та законами України. Прокурор має право звернутися з повідомленням про загрозу його незалежності до Ради прокурорів України, яка зобов'язана невідкладно перевірити і розглянути таке звернення за його участю та вжити в межах своїх повноважень, передбачених цим Законом, необхідних заходів для усунення загрози.

Відповідно до ч. 1 ст. 37 КПК України прокурор, який здійснюватиме повноваження прокурора у конкретному кримінальному провадженні, визначається керівником відповідного органу прокуратури після початку досудового розслідування. У разі необхідності керівник органу прокуратури може визначити групу прокурорів, які здійснюватимуть повноваження прокурорів у конкретному кримінальному провадженні, а також старшого прокурора такої групи, який керуватиме діями інших прокурорів.

Згідно з положенням ст. 4, 7 Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів професійна діяльність прокурорів ґрунтується на принципах незалежності та самостійності.

¹² Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ ix.

¹³ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ xii.

¹⁴ Висновок 13 (2018) КРЕП про незалежність, підзвітність та етику прокурорів. Рекомендації, розділ vii.

При виконанні службових обов'язків прокурор має бути незалежним від будь-якого впливу, тиску чи втручання в його професійну діяльність, у тому числі органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, зобов'язаний активно, у визначений законодавством спосіб протистояти спробам посягання на його незалежність.

У прийнятті конкретних рішень він повинен бути самостійним, керуватися вимогами закону, морально-етичними принципами професії, відмежовуватися від будь-яких корисливих та приватних інтересів, політичного впливу, тиску з боку громадськості та засобів масової інформації.

Згідно з юридичною позицією Конституційного Суду України, сформульованою у Рішенні від 26 березня 2020 року № 6-р/2020, незалежність прокурорів не є прерогативою або наданим привілеєм, а є гарантією справедливого, неупередженого та ефективного здійснення ними своїх повноважень (своєї діяльності).

Пунктами 1, 2 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та від 13 грудня 1985 року, передбачено, що незалежність судових органів гарантується державою та закріплюється в конституції або законах країни. Судові органи вирішують передані їм справи безсторонньо, на основі фактів та відповідно до закону, без будь-яких обмежень, неправомірного впливу, спонукання, тиску, погроз або втручання, прямого чи непрямого, з будь-якого боку і з будь-яких би то не було причин.

Відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, висловленої в рішеннях від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004 та від 12 липня 2011 року № 8-рп/2011, конституційну гарантію суддівської незалежності щодо заборони впливу на суддів у будь-який спосіб треба розуміти як заборону щодо суддів будь-яких дій незалежно від форми їх прояву з боку державних органів, установ та організацій, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, фізичних та юридичних осіб з метою перешкодити виконанню суддями професійних обов'язків або схилити їх до винесення неправосудного рішення тощо.

Пунктом 11 постанови Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 року № 8 «Про незалежність судової влади» встановлено, що втручанням у діяльність судових органів слід розуміти вплив на суддю у будь-якій формі (прохання, вимога, вказівка, погроза, підкуп, насильство, критика судді в засобах масової інформації до вирішення справи у зв'язку з її розглядом тощо) з боку будь-якої особи з метою схилити його до вчинення чи невчинення певних процесуальних дій або ухвалення певного судового рішення.

Оцінка обставин та мотиви прийнятого Радою прокурорів України рішення:

30.08.2023 Радою прокурорів України отримана заява від прокурора Табаки Юрія Богдановича з проханням не розглядати його повідомлення про

загрозу незалежності прокурора. Добровільність подання цієї заяви і відсутність тиску на прокурора при її написанні підтверджені у ході співбесіди з заявником.

Шляхом відкритого голосування, на підставі ст. 65, п. 4 ч. 9 ст. 71 Закону України «Про прокуратуру», пп.8 п.4.1 Положення про Раду прокурорів України, затвердженого всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року (у редакції від 28.02.2023), Рада прокурорів України

ВИРІШИЛА:

1. Закрити провадження за повідомленням прокурора Табаки Юрія Богдановича про загрозу його незалежності у зв'язку з отриманням від нього заяви з проханням не розглядати його повідомлення.

Голова Ради прокурорів України

 Анатолій ЄЖОВ